

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ АКТИВІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

студент гр. М-91 Мирошниченко Д. В.

З переходом до ринкової економіки проблема оцінки активів підприємства набуває все більшого значення. Це можна пояснити те, чим володіє власник, як співвідносяться окремі групи майна підприємства. Актуальність даного питання пояснюється ще й тим, що оцінка є однією з найважливіших і найскладніших проблем в ринковій економіці на відміну від планової, де методи оцінки майна встановлювались централізовано. При створенні нових господарських утворень в процесі приватизації важливе значення має правильна оцінка вартості майна підприємства. Адже на її підставі фізичні та юридичні особи можуть визначити доцільність участі у процесі приватизації, оцінити власні можливості. Правильна оцінка дозволить вірно спрогнозувати оподаткування, спрогнозувати співвідношення внесків акціонерів або компенсаційні виплати при виході власника зі складу товариства. Керівництво українських підприємств починає усвідомлювати, що найбільш ефективне управління спрямоване на підвищення вартості підприємства, а не на створення прибутку в короткостроковій перспективі.

У вітчизняних наукових виданнях оцінці активів підприємства приділяється значна увага. Проте це питання є настільки широким, що залишаються актуальними й зараз для багатьох науковців. Зараз невіршеними і спірними залишаються питання оцінки певних видів активів. Проблеми, пов'язані з оцінкою активів підприємства та перспективами їх вирішення в Україні, знайшли своє відображення в працях таких науковців, як: С. Голов, Д. Гонтар, В. Жук, Л. Ловінська, В. Савченко, Н. Малюга, В.Палій, В. Савченко, І. Чалий та ін.

На сьогодні проблемними питаннями в оцінці активів підприємства можна виділити наступні:

1. Проблема вибору методики оцінки. Яку методику застосовувати в кожному конкретному випадку вирішує оцінювач. В Україні історично склався і використовується затратний метод. Проте з початком економічних реформ і переходом до ринкової економіки виникла необхідність застосовувати інші методи оцінки.

2. Недосконала законодавча база, яка регламентує процедуру оцінки вартості підприємства.

3. Неповне врахування факторів, які безпосередньо формують оцінку майна. Їх визначення є важливою умовою для правильного функціонування вільних ринків, що зароджуються в Україні. Для того, щоб оцінити майно підприємства, необхідно досить уважно вивчити фізичні характеристики

нерухомості, можливості фінансування і правове середовище, в якому воно знаходиться.

4. Не існує єдиного методу, який би міг бути застосований до оцінки вартості промислового підприємства. Це спричинено тим, що метод оцінки вартості залежить від мети оцінки, кожен метод має свої недоліки і може застосовуватись у окремих випадках.

У зв'язку з вищенаведеним ми вважаємо, що при здійсненні оцінки об'єкта слід застосовувати паралельно всі методи (витратний, порівняльний та доходний) з метою визначення більш реальної вартості.

При використанні кожного з методів необхідно враховувати нормативно-законодавчу базу України, специфіку перехідного періоду ринкових відносин.

На наш погляд, в процесі розвитку економічних відносин набуде широкого застосування метод прямого порівняльного аналізу продажів (аналогів). Адже цей метод оцінки базується на даних про недавні угоди. Виходячи з наявності кризових явищ економіки, інфляції недосконалої законодавчої бази, порівняльний метод є найбільш доцільним.

Вважаємо, що для отримання об'єктивної оцінки вартості підприємства необхідно уточнити визначення активів з позиції їх елементів, розширити кваліфікаційні підходи до розгляду активів не тільки по групах, але і за іншими ознаками: наміри керівників, ліквідність, економічної вигідності, прибутковості.

При цьому необхідно розробити загальні принципові підходи, основні принципи, по яких підприємство самостійно могло б сформулювати ділення активів на групи, проводити їх оцінку.

Таким чином, при оцінюванні вартості підприємства необхідно враховувати три методи з метою визначення найбільш реальної ціни. При виборі методів оцінки оцінювач повинен володіти інформацією не лише про підприємство, а й про ринок, законодавство та інші зовнішні чинники на макрорівні.

Можемо зробити висновок, що з подальшим встановленням в Україні ринкових відносин роль оцінки буде все більшою. Це обумовлено тим, що приватизованим підприємствам потрібна об'єктивна оцінка вартості капіталу, при створенні спільних підприємств всі сторони зацікавлені в справедливому визначенні своєї частки.

Перспективи подальших досліджень можуть бути спрямовані на вдосконалення законодавчої бази забезпечення методів оцінки, розробку способів використання в оцінці всіх трьох методів для отримання об'єктивних результатів.

Науковий керівник: к.е.н., ст. викл. Байстриченко Н. О.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 97-99.